

5. PEATÜKK

ÕPILASTE ARENGU JA ÕPPIMISE TOETAMISE JA HINDAMISE KORRALDUS

§ 20. Hindamine

(1) Hindamise eesmärk on:

- 1) toetada õpilase arengut;
- 2) anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
- 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- 4) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- 5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- 6) anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

(2) Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

(3) Kool annab õpilasele ja piiratud teovõimega õpilase puhul ka vanemale kirjalikku tagasisidet õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta kaks korda õppeaastas tunnistusel või arengukaardil. Tagasisidet antakse ka e-kooli kaudu. Täpsem info edastatakse kommentaarides.

(4) Õpilase käitumist hinnatakse hindega “eeskujulik”, “hea”, “rahuldav” või “mitterahuldav”. Hoolsust hinnatakse hindega „eeskujulik“, „hea“, „rahuldav“, „mitterahuldav“.

Õpilase käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis ning väljaspool kooli.

Käitumishindega “eeskujulik” hinnatakse õpilast, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane igas olukorras, kes täidab kooli kodukorra nõudeid eeskujulikult ja järjepidevalt.

Käitumishindega “hea” hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid.

Käitumishindega ”rahuldav” hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ja täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud eksimusi, mistõttu ta vajab pedagoogide ja lastevanemate tähelepanu ning suunamist.

Käitumishindega “mitterahuldav” hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, ei allu õpetajate ega lastevanemate nõudmistele. Õpilase käitumishindega “mitterahuldav” hindamisel teavitatakse eelnevalt lapsevanemat ja põhjendatakse õpilase käitumishinnet. Erandjuhtudel võib õpilase käitumist hinnata “ebarahuldavaks” ka üksiku ühiskonna- või kõlblusvastase teo eest.

Käitumise aastahindeks pannakse “mitterahuldav” kooli õppenõukogu otsuse alusel. Selleks esitab klassijuhataja õppenõukogule põhjenduse

Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppimisse ja ülesannetesse, tema kohusetunne, töökus, järjekindlus õppeülesannete täitmisel.

Hoolsushindega “eeskujulik” hinnatakse õpilast, kes suhtub õppimisse ja ülesannetesse alati kohusetundlikult, õpib kõiki õppeaineid oma võimete kohaselt, on ülesannete täitmisel püüdlik, hoolas ja iseseisev, ilmutab omaalgatust ja viib alustatud töö lõpuni.

Hoolsushindega “hea” hinnatakse õpilast, kes suhtub õppimisse ja ülesannetesse kohusetundlikult, on iseseisev ja hoolikas ning õpib oma võimete kohaselt.

Hoolsushinde “rahuldav” saab õpilane, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid ja muid kohustusi, kuid ei ole piisavalt järjekindel ega õpi kõiki aineid oma tegelike võimete ja arengutaseme kohaselt.

Hoolsushindega “mitterahuldav” hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppimisse ja ülesannetesse lohakalt ja vastutustundetult, ei täida tundides õpetajate nõudmisi, jätab sageli tegemata oma kodused õppeülesanded ning muud ülesanded koolis ja kodus.

Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning saadud hinnete ja hinnangute kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindele ja hinnangule. Hindamise korraldus ning õpilaste ja vanemate hinnetest ja hinnangutest teavitamise kord sätestatakse Olustvere Põhikooli kodukorras ning hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord sätestatakse kooli õppekavas.

Nõuded õpilase käitumisele esitatakse Olustvere Põhikooli kodukorras.

§ 21. Kujundav hindamine

(1) Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

(2) Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade) kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad õpetajad ja teised õppe- ja kasvatusalal töötavad isikud õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Olustvere Põhikool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.

(3) Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärgi seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.

(4) Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.

§ 22. Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus

(1) Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi hinnatakse nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.

(2) Hindamisel kasutatakse 7-palli hindeskaalat:

- 1) „silmapaistev“: õpilase teadmised ja oskused on märkimisväärsed ning ületavad kirjeldatud õpitulemusi – 5+;

2) „suurepärane“: õpilane on omandanud kirjeldatud õpitulemused, mis võimaldavad tal teadmisi ja oskusi iseseisvalt rakendada (kui kasutatakse punktiarvestust, siis 90%–100% maksimaalsest punktisummast) – 5;

3) „väga hea“: õpilane on omandanud kirjeldatud õpitulemused valdavas osas ning kasutab neid oskusi ja teadmisi edasisel õppimisel (kui kasutatakse punktiarvestust, siis 80%–89% maksimaalsest punktisummast) – 4+;

4) „hea“: õpilane on omandanud kirjeldatud õpitulemused, kuid nende iseseisval rakendamisel esineb ebatäpsusi ja puudusi (kui kasutatakse punktiarvestust, siis 70%–79% maksimaalsest punktisummast) – 4;

5) „rahuldav“: õpilane on omandanud kirjeldatud õpitulemused, mis võimaldavad tal oluliste raskusteta hakkama saada edasisel õppimisel (kui kasutatakse punktiarvestust, siis 60%–69% maksimaalsest punktisummast) – 3+;

6) „vähene“: õpilane on omandanud õpitulemused, mida ta oskab kasutada juhendaja toel, kuid iseseisval kasutamisel tekib olulisi raskusi (kui kasutatakse punktiarvestust, siis 50%–59% maksimaalsest punktisummast) – 3;

7) „puudulik“: õpilane on omandanud õpitulemused, mis on ebapiisavad edasiseks õppimiseks (kui kasutatakse punktiarvestust, siis 0%–49% maksimaalsest punktisummast) – 2.

(3) Olustvere Põhikooli I, II klassis kasutatakse õpilase hindamisel kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid, millel puudub numbriline ekvivalent. Õpilase koolist lahkumisel teiseandatakse jooksva õppeaasta sõnalised hinnangud, mis on aluseks õpilase järgmise klassi üleviimisel riiklikusse 5-palli hindeskaalasse.

(4) Õppeperioodi alguses teeb õpetaja õpilastele teatavaks õppeaines oodatavad õpitulemused ning planeeritud olulised õpiülesanded, samuti nende täitmise aja ja vormi.

(5) Oodatavate õpitulemuste saavutatust kontrollivate oluliste õpiülesannete aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste õppeainete õpetajatega (aineõpetaja täidab e-koolis oleva kontrollitööde graafiku).

(6) Ainealaseid teadmisi ja oskusi hinnatakse nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes. Õppeteema lõppedes õpilase ainealaste teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatavaid õpiülesandeid nimetatakse olulisteks õpiülesanneteks. Nende hulka võivad kuuluda kontrollitööd, referaadid, suulised õpiülesanded jm.

(7) Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegaga „puudulik” - 2.

(8) Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga „2” või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.

(9) Järelevastamise ja järeltööde sooritamise võimalus määratakse õpetajate konsultatsioonide graafikus, millest teavitatakse õpilast.

(10) Õpilaspäevikus ja e-kooli päevikus parandatakse hinne.

(11) Sooritamata olulised õpiülesanded märgitakse numbriga „0”.

(12) Sooritamata oluline õpiülesanne vastatakse järele 10 koolipäeva jooksul. Vastamata jätmisel asendatakse „0” hindegaga „2”.

(13) Teadmisi ja oskusi hindab klassi-või aineõpetaja, käitumist ja hoolsust klassijuhataja koostöös aineõpetajatega.

(14) Õpilaspäevik on vajalik 1. - 6. klassini info vahetamiseks kooli ja kodu vahel. Hinded kantakse e-kooli päevikusse ja õpilaspäevikusse. Lapsevanem kontrollib lapse päevikut. Vanema allkiri peab olema kõigil kooli poolt saadetud tagastamist nõudvatel teadetel.

(15) E-kooli päevikutesse kannab aineõpetaja tunnid ja kodused õppeülesanded iga õppepäeva lõpuks hiljemalt kell 16.00.

(16) Lapsevanema soovil ja neile, kellel puudub e-kooli kasutamise võimalus, saadab klassijuhataja 1 kord õppeveerandis õpilasega koju hinnetelehe.

(17) Õpilast ei hinnata, kui ta puudub pooltest või üle poole ainetundidest. Õpilasele määratakse tugisüsteem oskuste ja teadmiste omandamiseks.

(18) Valikainet „Omakultuur“ numbriliselt ei hinnata. Kokkuvõtvalt märgitakse „arvestatud“, kui õpilane on osalenud tunni- ja rühmatöodes ja saavutanud ainekavas toodud õpitulemused.

(19) 7-palli hindedkaala arvestamine riiklikku 5-palli süsteemi alljärgnevalt:

7-palli hindedkaala	5- palli hindedkaala
Hinded „5+“ ja „5“	Hinne „5“
Hinded „4+“ ja „4“	Hinne „4“
Hinded „3+“ ja „3“	Hinne „3“
Hinne „2“	Hinded „2“ ja „1“

§ 23. Kokkuvõtvad hinded ja järgmisse klassi üleviimine

(1) Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine poolaastahinneteks ning poolaastahinnete koondamine aastahinneteks.

(2) Kokkuvõtva hindamisena mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist juhul, kui kool vastavalt § 11 lõikele 18 arvestab kooli õppekava välist õppimist või tegevust koolis õpetatava osana.

(3) Kokkuvõtvad hinded kajastuvad e-koolis. I ja II klassi õpilased saavad kaks korda õppeaastas pool- ja õppeaasta lõpus paber kandjal kirjeldava tagasiside enda õpitulemuste kohta. III kuni IX klassi õpilased saavad õppeaasta lõpus paber kandjal tunnistuse kokkuvõtvate hinnetega.

(4) I ja II klassi õpilaste teadmiste ja oskuste antakse kirjalik hinnang lähtuvalt tema arengust, kooliastme pädevusest ja õpioskuste kujunemisest, õpiprotsessis osalemisest ning õpitulemustest. Suulisi hinnanguid saavad õpilased pidevalt.

(5) Kui õppeperioodi keskel on õppeaine poolaastahinne või -hinnang jäänud andmata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde või -hinnangu väljapanekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „2“ või antakse tulemustele samaväärne sõnaline hinnang.

(6) Õpilasele, kelle poolaastahinne on „2“, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem (nt logopeediline abi, õpiabi, tugiõpe), et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.

(7) Nõutavate teadmiste ja oskuste omandamisel parandatakse hinne klassitunnistusel ja e-kooli päevikus.

(8) Poolaastahinnete või -hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne viimase õppeveerandi lõppu.

(9) Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt poolaastahinnetest või -hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „2” või samaväärne sõnaline hinnang. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast viimase õppeveerandi lõppu. Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades selle tulemusi.

(10) Aastahinne kantakse õpilasraamatusse.

(11) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „2” või samaväärne sõnaline hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.

(12) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamas õppeaines aastahinne „2” või samaväärne sõnaline hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses tuuakse esile kaalutlused, mille põhjal peeti otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.

(13) 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja kolm tööpäeva enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

(14) Lõigetes 8 ja 13 sätestatud tähtaegu ei kohaldata õpilase suhtes, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmisse klassi üleviimise ajaks.

(15) 8. klassi viimasel õppeveerandil viiakse läbi eesti keele, matemaatika ja valikaine üleminekuksam.

(16) 8. kl õpilane teatab direktorile 1. märtsiks õppeaine, milles ta soovib sooritada valikaine eksami. Valikeksamit saab valida järgmiste õppeainete hulgast: inglise keel, vene keel, bioloogia, keemia, füüsika, geograafia, ajalugu.

(17) Kui 8. kl üleminekuksami hinne on „2“, sooritab õpilane korduseksami õpetaja poolt määratud ajal enne õppeperioodi lõppu.

(18) 8. klassi üleminekuksami hinne märgitakse eksamihindena ja poolaastahinde arvestusse ei lähe.

§ 24. Põhikooli lõpetamine

(1) Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „vähesed“, kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.

(2) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:

- 1) kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
- 2) kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.

(3) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel käesolevas määruses sätestatud tingimustel kooli õppekavaga või nõustamiskomisjoni soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud käesolevas määruses sätestatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel (ühtsete küsimustega põhikooli lõpueksamitöö kohandamine, abivahendite kasutamine, koolieksam vms) vastavalt haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

(4) Õpilane, kelle õppekeel ei ole eesti keel, kes õpib keelekümblusklassis või kes asus eesti õppekeelega koolis või klassis õppima viimase kuue õppeaasta jooksul, võib lõikes 1 nimetatud eesti keele eksami asemel sooritada eesti keele teise keelena eksami.

(5) Kooli direktor võib, eksameid korraldavat asutust eelnevalt informeerides, võimaldada erivajadustega põhikoolilõpetaja eksamineerimiseks ühte või mitut järgmist eritingimust:

- 1) lisaajaga kuni 15 minutit ühe astronoomilise tunni kohta;
- 2) eksami läbiviimist eraldi ruumis;
- 3) puhkepausi kuni 10 minutit ühe astronoomilise tunni kohta;
- 4) arvuti kasutamist ilma õigekirjakontrolli programmi (spelleri) kasutamiseta õpilasel, kes ei saa kirjutada või kelle käekiri on erivajadusest tingituna raskesti loetav;
- 5) vastuse üleskirjutamist tugiisiku poolt, kui õpilane ei saa kirjutada;
- 6) nägemispuudega või spetsiifilise lugemishäirega (düsleksia) õpilasele eksamiküsimuste ja teksti ettelugemist;
- 7) kuulmispuudega õpilasele eksami toimumise korralduse kohta kirjalike juhtnõõride andmist;
- 8) õpiraskustega õpilasel õppevahendite (sõnaraamatud, abivahendid jms) kasutamist;
- 9) õpiraskustega õpilasele töökorralduste ja eksamiülesannete teksti täpsemat lahtikirjutamist, ümberstruktureerimist või suulist selgitamist;
- 10) spetsiifilise õigekirjahäirega (düsgraafia) õpilasele emakeele eksamitöö diferentseeritud hindamist;
- 11) kuulmispuudega õpilasele viipekeele tõlgi kasutamist.

(6) Eksameid korraldava asutuse eelneval nõusolekul võib direktor otsustada erivajadusega põhikoolilõpetajale järgmiste eritingimuste kohaldamise:

nägemispuudega õpilasele eksamitöö kirja suuruse muutmist või eksamitöö punktkirjas koostamist;

kuulmispuudega õpilasele eksamitöö ettevalmistamist ja läbiviimist ilma kuulamis- ja suulise osata.

(7) Põhikooli lõputunnistusel teisendatakse kooliastme hinded 5-palli süsteemi.

§ 25. Hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord

(1) Õpilasel või lapsevanemal on õigus hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde või hinnangu teada saamist.

(2) Õpilase hindamisega seotud vaidlusküsimusi lahendab kooli direktor õpilase või lapsevanema kirjaliku põhjendatud taotluse alusel.

(3) Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

(4) Kui õpilane või lapsevanem ei ole otsusega nõus, võib ta pöörduda kooli õppe- ja kasvatustegevuse üle järelevalvet teostava asutuse poole.